

Пише: Бранко Милановић
уторак, 09 јануар 2024 00:06

Када наша цивилизација нестане, будући истраживачи ће се за хиљаду година суочити са загонетком: да ли је у наше време писменост нестала? Како објаснити да је цивилизација о којој постоје милиони писаних трагова изненада напустила писменост и вратила се усменој комуникацији и варварству?

Камен из Розете у Британском музеју

Сматра се да је Кина била прва земља (цивилизација) која је направила модерну верзију папира. Папир се наводи као један од четири велика кинеска изума (остала три су компас, барут и штампа). Можда ће Кина бити прва земља која ће папир и укинути.

Оно што је у данашњој Кини упадљиво, у поређењу чак и са оном од пре пет година, јесте потпуни нестанак папира. Мислим притом на папир као средство за преношење информација, а не на папирне салвете у ресторанима. Нешто од тог нестанка се можда и оправдано слави: уместо картица за метро које се лако загубе сада су ту електронске

Пише: Бранко Милановић
уторак, 09 јануар 2024 00:06

карте на мобилним телефонима; уместо пластичних кредитних картица, у вашем телефону су Алипеј и слични системи; уместо згужваних новчаница, сада су ту безконтактни екрани којим плаћате своје рачуне.

Било би погрешно тумачити ово као идеолошку одлику повезану са актуелним системом електронског надзора у Кини. Веома сличан тренд може се уочити и другде, у свим модерним друштвима: Кина је само мало испред остатка света. Осим тога, чак је и сама идеолошка пропаганда под утицајем овог тренда.

Плаћање телефоном помоћу Алипеј кода на пијаци у Ханџоу, Кина, 2020.

У прошлости су у музејима повезаним са разним догађајима у вези са Комунистичком партијом Кине (КПК) биле изложене разне званично одобрене публикације: говори,

Пише: Бранко Милановић
уторак, 09 јануар 2024 00:06

резолуције, биографије. Од тога готово ништа није остало. У одличном шангајском музеју посвећеном оснивачком конгресу Комунистичке партије Кине, у музејској продавници може се купити само једна књига. Продају се оловке, беџеви, кишобрани, играчке, торбе, панде, али не и писана документа. Узалуд би неко трагао за неким темељним публикацијама као што су Оснивачки акт КПК, прве партијске одлуке итд. Штавише, гледајући бројне експонате који се баве Новим културним покретом 1920-их и публикације изложене у музеју, неко би се могао запитати чиме би се у будућности могли представити слични културни покрети данашњице? Копијама мејлова? Лаптоповима у којима се чувају текстови?

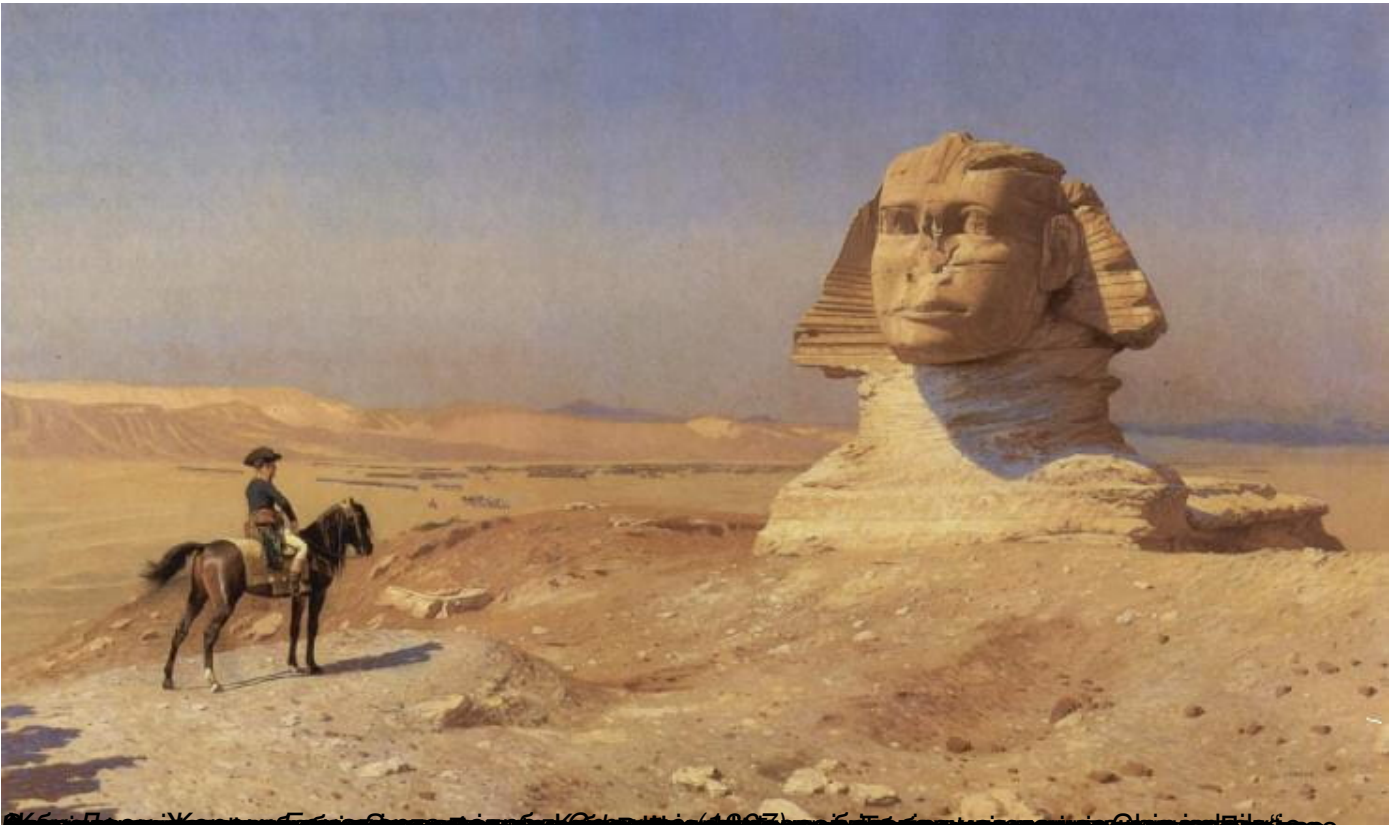
Ова дематеријализација информација може се славити, можда понекад и претерано с обзиром на релативно скромне добитке у ефикасности у поређењу са старијим системом, али ови хвалоспеви занемарују једну важну ствар.

Интеракције људи нису засноване само на садашњости. Наше интеракције и мишљења су пре „поруке у боци бачене у море“ у нади да ћемо наше тренутно размишљање образложити и у будућност пренети оно што осећамо и шта смо научили. Ово је предност писаног система преношења у односу на усмени. Орални систем нити је могао да преноси информације кроз време, нити да их преноси верно. Данас имамо Хомерове стихове јер је неко у своје време успео да их запише.

Ствари не би дошле до нас да нису сачуване на списима направљеним од папируса. Или још боље, као што су то чинили Египћани, Грци и Римљани, чување одређених чињеница било је поверено камену: био је издржљивији од папира, али је на њему било тешко клесати и преносити дуже и сложеније поруке.

Варљива постојаност памћена – крај ере писмености и освит новог варварства

Пише: Бранко Милановић
уторак, 09 јануар 2024 00:06

EPA-EFE/FELIPE TRUEBA